

AD WILFRID ALFAN OY

Kahtena viimeksikuluneena vuotena on FIAT autoja valmistava tehdas, Fabbrica Italiana Automobili, Torino, ollut suurten uudistusten alaisena. Kun FIAT-autojen kysyntä edellisinä vuosina oli jatkuvasti ja nopeasti kasvanut, kävi ilmeiseksi, että tehdas silloisessa kunnossaan ei enää olisi kyennyt tyydyttämään yhä laajempien ostajapiiriensä tarpeita. Oli siis välttämätöntä ryhtyä tarmokkaisiin toimenpiteisiin tuotannon lisäämiseksi, jotta tehdas edelleenkin voisi puolustaa johtavaa asemaansa Euroopan autoteollisuudessa.

Ensimmäisenä toimenpiteenä oli silloisen tehtaan varustaminen mitä ajanmukaisimmilla laitteilla työn jouduttamiseksi. Kokoonpano-osasto, jokainen sen alaosasto ja jokainen työläinen varustettiin kaikilla mahdollisilla apulaitteilla työn jouduttamiseksi ja työn laadun kohottamiseksi. Samaten kehitettiin tehtaan jokainen osasto korkeimpaan mahdolliseen teknilliseen täydellisyyteen, jotta kukin osaltaan kykenisi säännöllisesti valmistamaan lukemattomat kokoonpano-osaston tarvitsemat auton osat.

Jo alun pitäen oli kuitenkin selvää, että näin saavutettu tuotannon lisäys ei vielä olisi läheskään riittävä. Senvuoksi rakennettiin entisen tehtaan viereen vielä toinen suuri tehdas, jonka tehtäväksi tuli valmistaa yksinomaan mallia 509. Tämä tehdas tehtiin luonnollisesti alun pitäen mitä ajanmukaisimmaksi ja varustettiin kaikilla apulaitteilla, mitä huippuunsa kehittynyt tekniikka ja runsaat käyttövarat voivat saada aikaan.

Edelleen laajennettiin tehdasta ostamalla toinen samassa kaupungissa oleva autotehdas, SPA, joka kauttaaltaan uusittiin. Tässä tehtaassa valmistetaan yksinomaan suuria kuorma- ja omnibusvaunujen konealustoja.

Kuten melkein kaikki maailman autotehtaat, pitää FIAT tehdaskin edullisimpana ostaa valmiina useat autoissa tarvittavat erikoislaitteet, kuten mittarit, eräät sähkölaitteet y. m. Voidakseen kyllin tehokkaasti valvoa näiden laitteiden valmistusta ja turvatakseen niiden säännöllisen saannin ja niiden laadun hyvyyden on FIAT yhtiö ostanut osake-enemmistön useissa näitä laitteita valmistavissa tehtaissa, jotka siten tavaltaan ovat muuttuneet FIAT tehtaan alaosastoiksi.

Näin varustettuna on FIAT-tehdas valmistanut ja laskenut kauppaan tämän vuoden uudet mallinsa. Katsokaamme, mitä edellytyksiä sillä nyt on kunnialla selviytyä maailman automarkkinain ankarasta kilpailusta.

Kuten edellä mainitsimme, on tehtaalla nyt käytettävänään kaikki nykyaikaisen automobiili-suurtuotannon parhaat teknilliset apuneuvot. Tämän lisäksi sillä on muuan etu, jota läheskään kaikilla autotehtailla ei ole, nimittäin koskivoima, jota paikkakunnalla riittää yltäkyllin, mistä johtuu, että sähkövirta siellä on poikkeuksellisen halpaa. Täten voidaan esim. käyttää suuressa mittakaavassa erikoisteräksien valmistuksessa tärkeitä sähköuneja, jotka eivät tule kysymykseen seuduilla, missä sähkövirta on kallista. Niinikään tehtaan käyttövoiman hankinnassa merkitsee virran halpuus erittäin suurta säästöä. Toinen, vieläkin tärkeämpi tekijä on, että hintataso ja siitä riippuva palkkataso Pohjois-Italiassa ovat erikoisen alhaiset. Ammattitaitoisen työmiehen keskimääräinen palkka on n. 4—5 kertaa pienempi kuin vastaavat palkat Yhdysvalloissa. Täten supistuu automobiiliteollisuuden kaikkein tärkein menoerä FIAT tehtaissa suhteellisesti hyvin vähiin. Toiselta puolen on tämän kautta mahdollista käyttää ihmistyötä kaikissa niissä kohdissa, jotka käsin voidaan tehdä ja viimeistellä paremmin kuin koneilla, mikä hyvin huomattavasti vaikuttaa tuotteiden laatuun. Edelleen on työvoiman halpuuden vuoksi mahdollista joka kohdassa pitää riittävää määrää työläisiä, niin ettei heidän tarvitse aivan ylenmäärin kiirehtiä, mikä vaikuttaisi erittäin turmiollisesti tuotteiden laatuun.

On siis selvää, että FIAT-tehtaalla on kaikki edellytykset valmistaa todella hyviä autoja halvalla. Tässä suhteessa sillä on hyvin huomattava etumatka kaikkiin muihin automobiili-suurtehtaisiin verrattuna. Että tehdas ei jätä tätä etua käyttämättä, on itsestään selvää. Tulos tästä on sarja korkeimman luokan laatuvaunuja, joita voidaan myydä keskiluokkaisten autojen hinnoilla. Tämän voi jokainen asianharrastaja todeta tutustumalla seuraavassa esitettyihin uusiin FIAT-vaunuihin, jotka jo lyhyessä koeajossa osoittavat, miten paljon ne laadultaan ovat korkeammalla muita samanhintaisia vaunuja. Niiden todellisen arvon oppii autoilija tuntemaan kuitenkin vasta omistettuaan sellaisen viitisen vuotta, jona aikana melkein kaikki muut samaan aikaan ostetut vaunut ovat jo ikäloppuja, mutta FIAT korkeintaan maalauksen ja joidenkin pikku korjausten tarpeessa ollakseen taas miltei uuden veroinen.

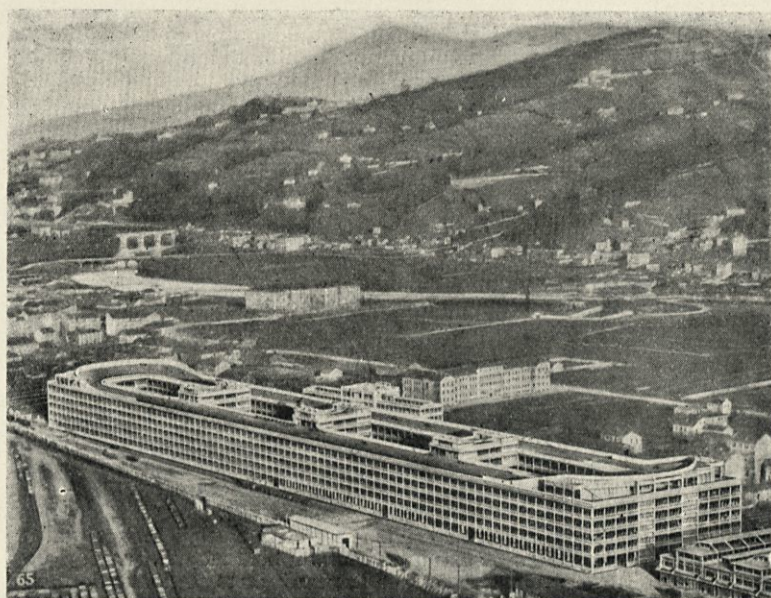

FIAT HENKILÖVAUNUT

PÄÄMITAT

MALLI	509	503	507	512	519
Sylinteriluku	4	4	4	6	6
Sylint. läpimitta ja iskunpit.	57×97	65×110	75×130	75×130	85×140
Sylinterilavuus, cm ³ ..	990	1460	2297	3446	4750
Moottorin teho, hv.	20	28	35	60	75
Venttiilit	Riippuvat	Sivulla	Sivulla	Sivulla	Riippuvat
Benttiininsyöttö	Omalla Pain.	Omalla Pain.	Imusyöttö	Imusyöttö	Imusyöttö
Akseli väli, cm.	255	275	305	340	360
Raideväli, cm.	120	140	140	140	145
Rungon koritila	198	237	267	280	278
Rungon koko pituus cm.	345	368	412	455	467
Vapaa väli maasta mm.	175	250	240	260	250
Rengaskoko	715×115	730×130	775×145	32×6,20	33×6,75
Konealustan paino, kg.	550	657	970	1150	1550
Vaunun paino, torpedo kor.	730	950	1300	1500	1900
Nopeus, km. t.	80	80	90	110	130
Bents. kulut., ltr. 100 km. kohti	6—8	9—10	13—15	15—17	18—20

FIAT automobillitehdas Torinon kaupungin edustalla

800 metrin pituinen. Tehtaan katolla on autorata. 1200 metriä pitkä ja 24 metriä leveä, jolla kaikki Fiat vaunut koetellaan.

Yleisselostus Fiat henkilövaunuista.

Konealustat:

Moottori: Uudenaikaisinta mallia. Kevytmetallimännät. Kaikki liikuvat osat koteloidut, mutta helposti esille saatavissa. Korkeapuristus-sylinterikansi. Malleissa 509 ja 519 riippuvat venttiilit. *Sytytys:* Korkeajännitysmagneetolla.

Kaasuttaja: FIAT'in erikoismalli tehokkaine bentsiininsäästijineen ja etulämmittäjineen.

Jäähdytys: Vesijäähdytys keskipakoispumppuineen. Mallissa 509 termosifooni.

Kytkin: Metallilevykytkin. Mallissa 519 levyt asbestipeitteiset, mallissa 509 asbestipeitteinen yksilevykytkin.

Välitykset: 4 välitystä eteenpäin ja yksi taaksepäin. Mallissa 509 3 eteenpäin ja yksi taaksepäin.

Voimansiirto: Kardaanivälitys kierrekartio-hammaspyörillä. Täydellinen tasauspyörästö. Taka-akselit vapaat painorasituksesta.

Pyörät: Irroitettavat. Ontot teräspoulat.

Jarrut: Paisuntamalliset nelipyöräjarrut. Jarrurummuissa jäähdytyslaipat. Mallissa 519 hydrauliset nelipyöräjarrut.

Jouset: Kaikissa malleissa, sekä edessä että takana puolisoikeat. *Ohjaus:* Oikealla puolella. Ohjauspyörällä kaasun ja sytytyksen säätäjät; sitäpaitsi kaasupoljin.

Sähkökäyntiinpano ja valaistus: kaikissa malleissa. Akkumulaattorin jännitys 12 voltia. Kojetaululla amperemittari.

Voitelu: Itsetoimiva painevoitelu kaikkiin moottorin osiin. Vaihdepyörästö ja tasauspyörästö öljykylvyssä. Rungon voitelu Tecalemit rasvapuristimella. Kojetaululla öljynpainemittari.

Ylärakenteet:

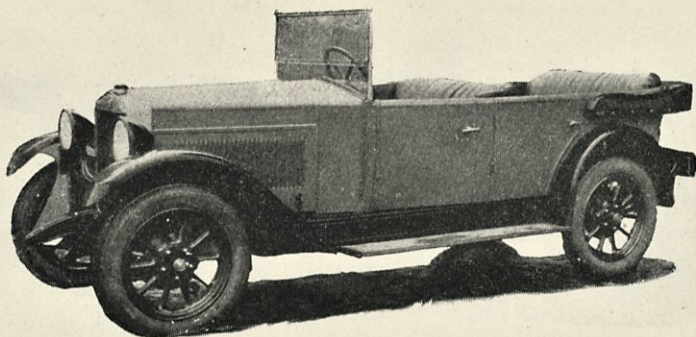
Kaikki FIAT ylärakenteet ovat todellisia loisto-ylärakenteita niin hyvin ulkoasuun kuin työn hyvyyteen nähden. Niiden puhdaspiirteiset ääriiviivat miellyttävät ehdottomasti jokaista. Avovaunuissa on istuinten päällystys parasta autonahkaa, jonka väri on sopusoinnussa vaunun värin kanssa. Malli 509 on saatavissa myös pegamoidilla päällystettynä, jolloin sen hinta on vastaavasti halvempi. Kaikki istuimet ovat moitteettoman tilavat ja mukavat. Kaikissa sopivissa kohdissa on vaunuissa säilytyslokeroita ja taskuja. Neljän hengen tai sitä suuremmissa vaunuissa on takana kokoonkäännettävä tavarakannatin. Tähän sopivia matka-arkkuja, joiden sisällä on kaksi tavallista matkalaukkuja, on aina (eri tilauksesta) saatavissa Helsingissä olevasta varastosta.

Avovaunuissa on sadekuomun täydennyksenä erikoisen hyvät, jäykät selluloidiikkunaiset sivukappaleet, joiden avulla vaunu käden käänteessä voidaan muuttaa siistin näköiseksi, täysin vedottomaksi, umpivaunua vastaavaksi talvivaunuksi.

Umpivaunut ovat kaikki erikoisen aistikkaan ja hienon näköisiä ja niiden loistelas sisustus on omiaan lisäämään viihtyisyyden tunnetta niillä ajettaessa. Suuret ikkunat jättävät näköalan joka suuntaan vapaaksi. Etuovien ikkunat voidaan avata työntämällä niiden toinen puolikas sivulle. Takaovissa on mukavalla kiertokammella avattavat ikkunat. Pehmustus on hienointa autokangasta.

Kaikissa neljän hengen tai sitä suuremmissa vaunuissa on etuosassa kumimatto ja takaosassa hieno, nukallinen matto.

Malli 509.

Huolimatta tämän auton pienestä koosta on se joka suhteessa todellinen loistovaunu. Sen koneisto on kehitetty sellaiseen teknilliseen täydellisyyteen, jollaista aikaisemmin on nähty ainoastaan suurimmissa ja kalleimmissa vaunuissa. Niinpä on tässä vaunussa esim. riippuvat venttiilit, nelipyöräjarrut y. m. puhumattakaan täydellisistä sähkö-käyntiainepan- ja valaistuslaitteista.

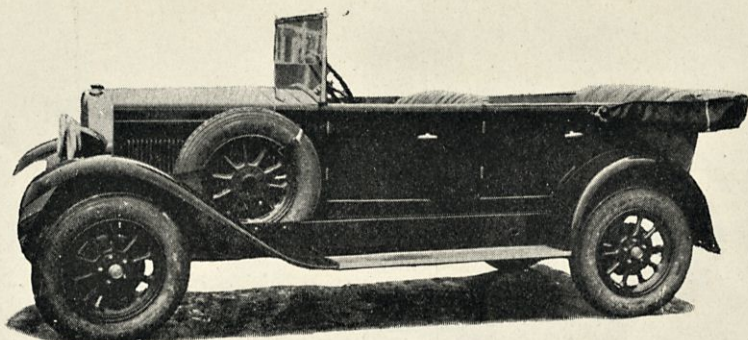
Henkilöille, jotka virka-asioissaan joutuvat paljon matkustamaan, on tämä vaunu mitä käytännöllisin. Lääkäreille, joiden usein täytyy nopeasti päästä perille huonoja ja kapeita teitä pitkin, samoin kuin asianajajille, kauppamatkustajille ja muille, joiden päivän mittaan tulee ennättää toimittaa mahdollisimman paljon asioita eri paikoissa, on FIAT 509 heidän uskollisin apulaisensa, joka pienentää heidän ajanhukkansa vähimpään mahdolliseen. Maanmittareille, metsänhoitajille ja konsulenteille, joiden täytyy tehdä pitkiä matkoja huonoilla tai väliaikaisilla kapeilla teillä, on tämä vaunu ainoa mahdollinen mukava kulkuneuvo.

Jos vaunua käytetään yksinomaan tai pääasiallisesti virkamatkoihin, on korimalli »spyder» sopivin. Sen etuistuimella on runsaasti tilaa kahdelle hengelle; takaosassa on yhden hengen lisäistuin ja tilava säilytyslaatikko matkatavaroita, työkojeita, malleja y. m. varten.

Jos vaunu on tarkoitettu myös perhevaunuksi ja seuramatkoja varten, on valittava »torpedo» korimalli. Tämä on 4-istuiminen, tilava, siro ja mukava. Se vastaa kaikin puolin, kestävyys- ja nopeuteen ja voimakkuuteen nähden, suurempia vaunuja, mutta tulee se käytännössä paljon halvemmaksi.

Naisille on FIAT 509 harvinaisen kauniine piirteineen, luotettavine ja helposti hoidettavine koneineen ja äänettömine, joustavine käyntineen ihannevaunu, jota autoilijattaremme kauan ovat kaivanneet.

Varusteet: Varapyörä renkaineen, nopeusmittari, kello, sähkötorvi, iskunvaimentajat, työkalusto, nosturi, ilmapumppu y. m.

Malli 503.

Jo ensi näkemältä tekee tämä vaunu luotettavan, kestävän, vakavan ja voimakkaan vaikutuksen. Muutaman minuutin koeajon jälkeen on ensi vaikutelma muuttunut varmuudeksi vaunun erinomaisista ominaisuuksista, sillä sen äänetön käynti, sen hämääntävään hyvä mäennousukyky, sen runsas konevoima ja sen ihmeellinen kyky tunkeutua eteenpäin vajottavalla tiellä tai vasta sataneella lumella ovat etuja, joita muilla samankokoisilla vauunuilla ei ole.

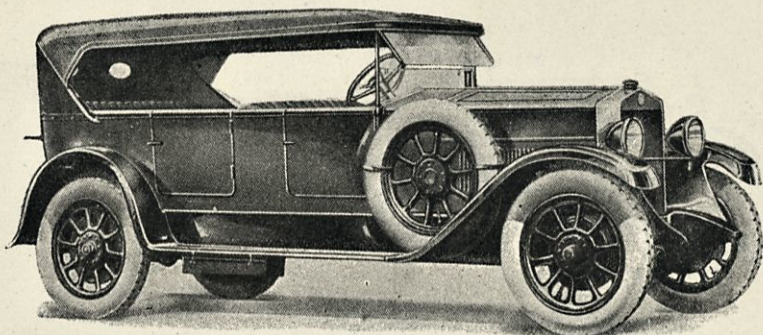
Jos haluatte komean, luotettavan ja tilavan 5 hengen vaunun, on tämä malli paikallaan. Jos verrataan vaunun käyttökustannuksia sen kokoon ja työkykyyn, osoittautuu tämä vaunu mahdollisimman edulliseksi.

Ammattimaisessa autoliikenteessä sekä kaupungissa että maalla on tämä vaunu, jonka komea ulkoasu ja mukavat istuimet ovat omiaan houkuttelemaan puoleensa yleisöä, ja jonka käyttökustannukset samalla ovat halvat, parhaana takeena siitä, että liikenne muodostuu kannattavaksi.

Haluaisimme erikoisesti suositella tätä vaunua varustettuna umpinaisella ylärakenteella, joka Suomen ilmastossa kieltämättä on sopivin. FIAT 503 Berlina on erikoisen komean näköinen ja harvinaisen kodikkaasti ja mukavasti sisustettu. Päälystys on hienoa kangasta. Pienestä lisämaksusta toimitetaan tämä vaunu nahkaistumuilla varustettuna. Ollen kestävämpi ja helpompi pitää puhtaana sopii nahkasisustus varsinkin ammattimaiseen ajoon käytettäviin vauunuihin.

Varusteet: Kaksi varapyörää renkaineen, sähkö-merkkitorvi, nopeusmittari, kello, iskunvaimentajat, työkalusto, nosturi, ilmapumppu y. m.

Malli 507

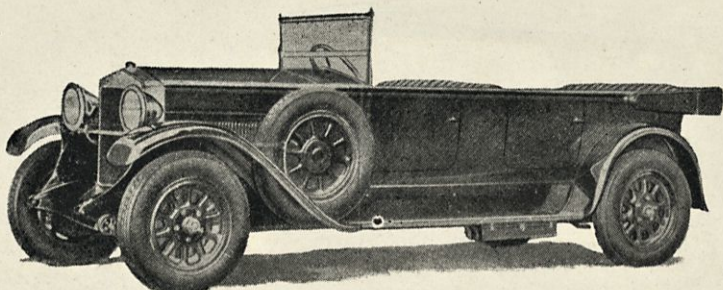
Komea, tilava ja mukava 6 hengen vaunu, joka samalla on mahdollisimman taloudellinen. Sen puhdaspiirteiset ääriiviivat ja sen loistelas sisustus tekevät sen erittäin hienon näköiseksi, ja sen aistikkaat yksityiskohdat osaltaan kohottavat sen tyylikästä ulkoasua.

Vaikkakin tämä vaunu ulkoasultaan täysin vastaa hienoimpia loistovaunuja, on se kuitenkin rakennettu etupäässä käytännöllisiä tarpeita silmälläpitäen. Se on tarkoitettu henkilöille ja perheille, jotka tarvitsevat 6 hengen vaunun, antavat arvon mukavalle sisustukselle ja kauniille ulkoasulle, mutta haluavat kaiken tämän halvalla sekä hankinta- että käyttökustannuksiin nähden.

Pitkillä turistimatkoilla on tämä nopeasti, tasaisesti ja äänettömästi kulkeva vaunu, joka helposti nousee pahimmatkin mäet, suorastaan ihanteellinen.

Ammattimaiseen liikenteeseen kaupungissa tai maalla soveltuu tämä vaunu erinomaisesti. Sen hieno ulkoasu ja sen mukavat istuimet asettavat sen varmasti ensi sijalle kilpaileviin vaunuihin nähden samalla kun sen pitkäaikainen kestävyys ja halvat käyttökustannukset ovat takeena liikenteen kannattavuudesta.

Varusteet: Kaksi varapyörää renkaineen, iskunvaimentajat, sähkötorvi, nopeusmittari, kello, matkatavarakannatin vaunun takana, bensiinimittari, nosturi, ilmapumppu y. m.

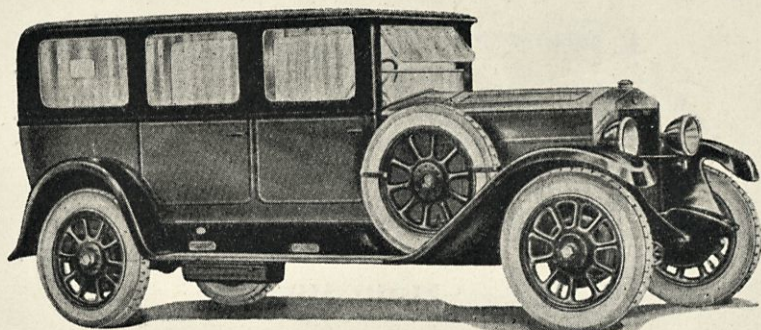
Malli 512

Suuri loistovaunu, joka tyydyttää korkeimmatkin vaatimukset niin hyvin ulkoasuun ja mukavuuteen kuin luotettavuuteen ja voimakkuuteen nähden. Sen 6 sylinterinen 60 hv. moottori käy täysin äänettömästi ja tärisemättä; täyttä vauhtiakin ajettaessa ei siitä kuulu muuta ääntä kuin sähkömoottorin käyntiä muistuttava surina. Sen voimavarasto tuntuu ehtymättömältä; koko koneen voimaa ei milloinkaan tarvitse ottaa käytäntöön. Huonoilla teillä pääsevät mainiot jouset ja käytännölliset iskuvaimentajat oikeuksiinsa; ne tasoittavat kaikki töytäykset, jotka muutoin meidän huonoilla teillämme voivat muuttaa ajelun suoranaisiksi raskutukseksi.

Vaunun ulkoasu on loisteliaan siro. Huolellisesti tehty, puhdaspiirteinen kori ja aistikas sisustus eivät jätä mitään toivomisen varaa. Istuimet ovat tilavat ja mukavat. Kojetaulu on jalosta puulajista, harvinaisen hienon näköinen.

Koematka tällä vaunulla saa jokaisen vakuutetuksi sen erinomaisista eduista, kuten sen nopeasta kiihtyväisyydestä, sen nelipyöräjarrujen voimakkaasta ja nopeasta vaikutuksesta ja sen milloinkaan pettämättömästä ja nopeasta ohjaajan tahdon noudattamisesta.

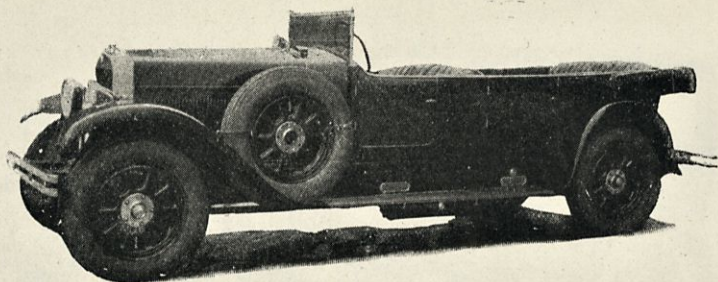

Malli 512 Berlina

Torpedomalli on komea loistovaunu turistimatkoja varten, urheilutarkoituksiin tai perhevaunuksi. Niinikään se soveltuu mainiosti kaikille, joiden täytyy ajatella, paitsi puhtaasti käytännöllisiä näkökohtia, myös edustavaa esiintymistä.

Malli »Berlina» on loistelias kautta vuoden ajettava vaunu. Sen sisustus on hienoin ja mukavin, mitä voi ajatella. Päällystys on hienointa kangasta. Näkyvät puuosat ovat jalosta puulajista. Ohjaajaistuimen selkänojan takana lipasto. Ikkunaverhot, tuhka-kupit, kukkamaljakot, kattovalaistus ja muut pikku hienoudet ovat omiaan luomaan vaunuun loisteliaan kodikkuuden tunnun. — Tämöinen vaunun monine aistikkaine pikkuosineen muodostuu käytännössä osaksi omistajan kotia, huoneeksi, jolla on ihmeellinen kyky muuttaa rasittavat matkat päivän kiireiden lomassa miellyttäviksi lepohtetuksi.

Varusteet: 2 varapyörää, renkainen, iskunvaimentajat, sähkömerkkitorvi, nopeusmittari, kello, bentsiinimittari, tavarakannatin takana, työkalusto, nosturi, ilmapumppu y. m.

Malli 519

Kuninkaiden ja ruhtinaiden vaunu, mitä laatuun tulee, mutta silti hintansa puolesta tavallistenkin autoilijain saatavissa!

Asiantuntija tulee heti pintapuolisestikin tätä vaunua tarkasteltuaan siihen vakaumukseen, että se on suunniteltu tarkoituksella luoda joka suhteessa paras mahdollinen vaunu. Moottori on konerakennusneron mestariteos. Sen ääriiviivat ovat aivan puhtaat ja sileät, sillä kaikki liikkuvat ja arat osat ovat huolellisesti koteloidut, mutta silti helposti esille saatavissa. Koneistossa on koko joukko käytännöllisiä apulaitteita, jotka lisäävät sen tehoa, helpottavat vaunun ohjausta ja hoitoa tai varmistavat turvallisuuden vilkasliikkeisillä kaduilla. Hydrauliset nelipyöräjarrut vaikuttavat varmasti ja silmänräpäyksessä, kun ohjaaja antaa siihen merkin painamalla poljinta. Samaten on jokainen osa parasta nykyään tunnettua rakennetta. Pitkät jouset ja käytännölliset iskunvaimentajat tasoittavat vaunun kulun huonoillakin teillä. Kiitos erittäin runsaan konevoiman voi ohjaaja aina mielensä mukaan valita nopeuden, huolimatta vastamaista, pehmeistä teistä tai muista vaikeuksista jotka voivat heikoille vauunille käydä ylivoimaisiksi.

Jos konealusta on nykyaikaisen autotekniikan täydellisin saavutus, niin ovat eri korimallitkin samalla korkealla tasolla. Työtä tai arvokkaita aineksia säästämättä on tehdas tehnyt kaikki, mitä käytännöllinen nero, hienostunut maku ja verrattomat teknilliset apuneuvot yhdessä voivat saada aikaan.

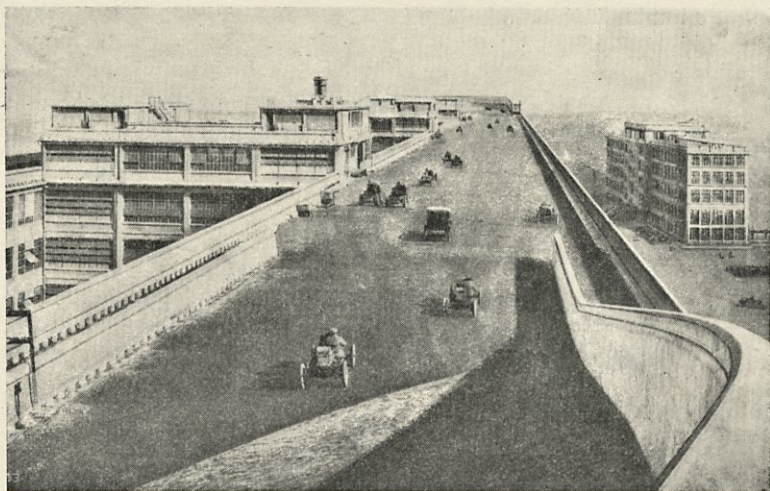

Komea ja puhdaspiirteinen kuuden hengen torpedo loisteliaine sisustuksineen ja yllellisine varusteineen on vaunu, jota varmasti kaikkien vaunujen rinnalla herättää eniten ihailua niin hyvin koneiston täydellisyyden kuin ylärakenteen hienouden vuoksi.

Berlina ylärakenne, niinikään 6-istuiminen on kokonaisuudessaan verraton taideteos. Istuimet ovat silkillä päällystetyt, houkuttelevan mukavat. Sisustuksen puuosat ovat taideveistoksia jalosta puulajista, kukkamaljakot, kattolamppu y. m. hienointa kristallia ja lukemattomat pikku hienoudet ovat kaikki parasta, mitä on saatavissa. Olkoonpa autoilija kuinka hemmoiteltu tahansa, kun hän ensi kerran astuu tähän vaunuun, huomaa hän sen kuitenkin tarjoavan hänelle enemmän loisteliaisuutta ja suurempaa mukavuutta kuin hän on osannut toivoa.

Lyhyesti sanoen: FIAT 519 vaunu on ainoa oikea niille, joille ainoastaan paras on kyllin hyvä.

Varusteet: Kaksi varapyörää renkaineen, iskunvaimentajat, sähkömerkkitorvi, nopeusmittari, kello, bensiinimittari, kaasutajan kyllästäjä kojetaululla, tavarakannatin takana, puskuri edessä ja takana, nosturi, ilmapumppu, työkalusto y. m.

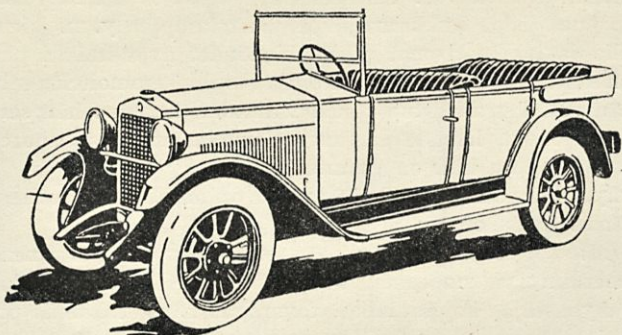
Autorata FIAT tehtaan katolla.

Sisäkurva 1200 metriä pitkä ja 24 metriä leveä.

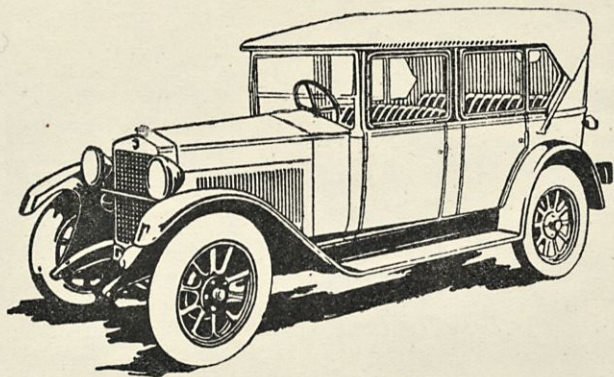
Kauniilla säällä

on avonainen FIAT vaunu mitä ihanteellisin urheilu- ja matkailuvaunu.

Huonon sään tullessa

levitetään sadekuomu, ja asetetaan paikoilleen takaistuimen selkänöjan takana säilytetyt sivukappaleet ... ja kahden minuutin päästä on meillä

täysin vedoton ja siistin näköinen umpivaunu!

